

Votre Programme Matmidim – Chiour ALEPH

Semaine du 16 au 20 janvier 2022

Souguia n° 50

ט"ו

Matmidim

Programme d'étude Mondial

Sujet de la semaine :

Tokh Kédé Dibour

Cette semaine nous étudions la Souguia de Tokh Kédé Dibour, qui signifie que lorsqu'une personne dit ou fait quelque chose, puis qu'elle se reprend et dit autre chose, la réparation est validée si elle a été faite dans un intervalle de temps suffisamment court. Cette Souguia a des répercussions sur énormément de sujets dans le Chass et les Poskim, c'est pourquoi nous tenterons de cibler notre étude et de faire ressortir deux points principaux après avoir vu la source de ce Din et les différents Psakim le concernant : tout d'abord nous verrons quelle est la quantité de temps qui correspond à Tokh Kédé Dibour. Puis nous analyserons l'effet que la deuxième parole aura eu sur la première : vient-elle juste s'ajouter ou bien elle a aussi la force de l'annuler.

Bon Limoud sur Matmidim !

Tephila avant le Limoud

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שלא יארע דבר תקלה על ידי, ולא אכשל בדבר הלכה, וישמחו בי חברי, שלא אמר על טמא טהור ולא על טהור טמא, ולא על מתר אסור ולא על אסור מתר, ולא יפשו חברי בדבר הלכה ואשמח בהם. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה. גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

Tephila après le Limoud

מודה אני לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, ששמת חלקי מיושבי בית המדרש. ולא שמת חלקי מיושבי קרנות. שאני משכים והם משכימים. אני משכים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אני עמל והם עמלים. אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר. אני רץ והם רצים. אני רץ לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת. שנאמר ואתה אלהים תורדם לבאר שחת. אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם, ואני אבטח בך

Programme du Dimanche

L'étude aujourd'hui est dédiée pour un

Bon Zivoug pour Rahel bat Esther

Plusieurs endroits dans le Chass traitent de Tokh Kédé Dibour. La guemarra de Nédarim est une des principales

פּו: וְאֵלֹהֵי נְדָרִים פָּרַק אֶחָד עֶשֶׂר נְדָרִים

שְׁמָא יִגְרַשְׁנָה: **מתני'** יְנַדְרָה אִשְׁתּוֹ וּסְבוֹר שְׁנַדְרָה בְּתוֹ נְדָרָה וּסְבוֹר שְׁנַדְרָה אִשְׁתּוֹ נְדָרָה בְּנוֹיֵר וּסְבוֹר שְׁנַדְרָה בְּקֶרְבֵּן נְדָרָה בְּקֶרְבֵּן וּסְבוֹר שְׁנַדְרָה בְּנוֹיֵר נְדָרָה מִתְאַנִּים וּסְבוֹר שְׁנַדְרָה מִן הָעֵנְבִים נְדָרָה מִן הָעֵנְבִים וּסְבוֹר שְׁנַדְרָה מִן הַתְּאֵנִים הִרִי זֶה יַחֲזוֹר וַיִּפֹּר: **גמ'** לְמִימְרָא דִּינִיא אוֹתָהּ דּוּקָא הוּא

רש"י

מִינִיָּה: **מתני'** נְדָרָה אִשְׁתּוֹ וּסְבוֹר שְׁמָא כְּשִׁמְעָה הַגֹּדֵר הִיא סְבוֹר שְׁמָא הִיא נְדָרָה וְהַפֶּר לְשֵׁם בְּתוֹ: נְדָרָה בְּקֶרְבֵּן. לְשֵׁם נְדָר: בְּנוֹיֵר. כְּגוֹן דְּלִמְרָה הִרִינִי נִזְרָה: הִרִי זֶה יַחֲזוֹר וַיִּפֹּר. אִפִּי לְאַחַר זְמַן: **גמ'** לְמִימְרָא. דְּהֵאִי דְכַמְיִב (בְּמַדְבַּר ל) כִּי הִנִּיא אִזְבִּיה אִוְתָהּ דּוּקָא אִוְתָהּ הוּא דְזַעֲיָנָא שְׁמָא מִפֶּר לְשֵׁם אִוְתָהּ הַגֹּדֵרֶת דּוּקָא:

וְאֵלֹהֵי נְדָרִים פָּרַק אֶחָד עֶשֶׂר נְדָרִים פּו.

וְהָא גְבִי קְרֵעִים דְּכָתִיב עַל עַל דְּמִשְׁמַע שָׁמַע מִתּוֹ לוֹ שְׁנֵים קְרוּבִים אִוְ שְׁלֵשָׁה שְׁחִיב לְקָרְעַע עַל כָּל אֶחָד בְּפִנֵּי עַלְמּוֹ: עַל שְׁאוֹל וְעַל יְהוֹנָן בְּנוֹ וְעַל עַס ה'. דְּהֵיִינוּ פִּרְטָא: וְסָנִיא מִסְ אִבּוֹ וְקָרַע וְאִחִי כִּי נִמְלָא שְׁהוּא בְּנוֹ. שְׁמַת וְלֹא אִבּוֹ יֵלֵא יְדֵי קְרֵיעָה דְּעַל עַל לֹא דּוּקָא. הַכָּא

נְמִי אִוְתָהּ לֹא דּוּקָא: לֹאן כְּסָפִס כֹּאן בְּמִפְרָשׁ. גְּבִי קְרֵיעָה שְׁקָרַע סָתֵם שְׁלֵא עַל אִבּוֹ וְלֹא עַל בְּנוֹ אִבְל בְּמִתְנִיתִין כְּגוֹן שְׁהַפֶּר בְּפִירוּשׁ לְשֵׁם בְּתוֹ וְהַלְכָךְ כִּיּוֹן דְּנִמְלָא שְׁאִינוּ כֶּךְ לְרִיךְ לְהַפֶּר לְשֵׁם אִשְׁתּוֹ שְׁנַדְרָה: וְהַסְנִיא לֹא יֵלֵא יְדֵי קְרֵיעָה. וְקָשִׁין בְּרִייתָא אֶהְדְּדִי: וְהַסְנִיא. דְּמִסְיֵעַ לְרַב אִשִּׁי: וְהַלְכָתָא סוּךְ כְּדִי דְבוֹר. דְּהַחֲזוֹר תּוֹךְ כְּדִי דְבוֹר כְּדִי דְמִי לְכוּלְהוּ מִיְלִי: חוּץ מִמְגַדָּף. מִבְּרַךְ אֵת הַשֶּׁם: וְעוֹבֵד עֲבוּדָת כּוֹכְבִים. הַאֲוֹמֵר לְעֲבוּדָת כּוֹכְבִים אֵלֵי אִתָּהּ דְּלִדְבוֹר לְחֻדִּיהָ חִיִּיב: וְהַמְקַדֵּשׁ. אִשְׁהָ וְהַמְגַרְשָׁה אַע"פ שְׁחֲזַר בְּתוֹךְ כְּדִי דְבוֹר אִינֵה חֲזָרָה: **מתני'** אִמְרָה קוֹנֵס סְאִיִּים וְעֵנְבִים שְׁאִינִי טוּעַמַס קִיִּים לְסְאִיִּים כָּל הַגֹּדֵר קִיִּים. אִף הָעֵנְבִים שְׁאִין יְכוּל לְהַפֶּר שׁוֹב אִפִּילוּ אֶעֱנִיִּים. קְסָבֵר נְדָר שְׁהוּקַס מִקְלָתוֹ הוּקַס כּוּלוֹ וּבְגִמְרָא^(א) מִפְרָשׁ יְקִימְנוּ יְקִיִּים מִמְנוּ: הַפֶּר

וְהָא גְבִי קְרֵעִים דְּכָתִיב עַל עַל דְּכָתִיב יַעֲלֵ שְׁאוֹל וְעַל יְהוֹנָתָן בְּנוֹ וְתִנִּיא אִמְרוּ לוֹ מִת אִבּוֹ וְקָרַע וְאַחַר כֶּךְ נִמְצָא בְּנוֹ יֵצֵא יְדֵי קְרֵיעָה אִמְרִי לֹא קְשִׁיא הָא בְּסָתֵם וְהָא בְּמִפְרָשׁ וְהַתְנִיא "אִמְרוּ לוֹ מִת אִבּוֹ וְקָרַע וְאַחַר כֶּךְ נִמְצָא בְּנוֹ לֹא יֵצֵא יְדֵי קְרֵיעָה" (ב) "אִמְרוּ לוֹ מִת לוֹ מִת וּכְסָבוֹר אִבּוֹ הוּא וְקָרַע וְאַחַר כֶּךְ נִמְצָא בְּנוֹ יֵצֵא יְדֵי קְרֵיעָה רַב אִשִּׁי אִמֵּר כֹּאן בְּתוֹךְ כְּדִי דְבוֹר כֹּאן לְאַחַר כְּדִי דְבוֹר "הָא דְקָאִמְרַת יֵצֵא יְדֵי קְרֵיעָה שְׁנִמְצָא בְּנוֹ בְּתוֹךְ כְּדִי דְבוֹר יְהָא דְאִמְרַת לֹא יֵצֵא יְדֵי קְרֵיעָה לְאַחַר כְּדִי דְבוֹר וְהַתְנִיא "מִי שִׁישׁ לוֹ חוּלָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וְנִתְעַלְף וּכְמִדּוּמָה שְׁמַת וְקָרַע וְאַחַר כֶּךְ מִת לֹא יֵצֵא יְדֵי קְרֵיעָה אִמֵּר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן ל״וֹי מִשׁוּם בְּרַ קְפָרָא לֹא שְׁנוֹ אֵלֵא שְׁמַת לְאַחַר כְּדִי דִיבוֹר אִבְל בְּתוֹךְ כְּדִי דִיבוֹר" (ג) כְּדִיבוֹר דְּמִי (ד) וְהִילְכָתָא תּוֹךְ כְּדִי דְבוֹר כְּדִיבוֹר דְּמִי חוּץ מִמְגַדָּף" וְעוֹבֵד עֲבוּדָת כּוֹכְבִים וְהַמְקַדֵּשׁ וְהַמְגַרְשׁ:

Les mots du jour à apprendre :

Il l'a nourri	אוֹכְלִיהָ
Je te nourrirai	אוֹכְלִיךָ
Noir	אוֹכְמָא

Programme du Lundi

L'étude aujourd'hui est dédiée pour un

Bon Zivoug pour Rahel bat Esther

1. Le temps correspondant à Tokh Kédé Dibour

Dans Baba Kama, Rabanan ne sont pas d'accord avec le Klal de Tokh Kédé Dibour, mais Rabbi Yossi est possek Kédibour Damé comme dans Nédarim. Cependant, il pense que cela correspond au temps court d'une salutation d'un Rav à son élève et non pas d'un élève à son Rav, ce qui est plus long, et les Poskim plus tard vont trancher comme cette dernière possibilité, il faut donc comprendre quelle est leur source.

[Dans Vayikra (27,10) il est écrit que si une personne déclare sa volonté que la Kedousha de son animal aille sur un aute animal qui est H'oulin (profane), la Kedousha reste aussi sur la 1ère]

עג: מרובה פרק שביעי בבא קמא

דיבור כדיבור דמי וסבר ר' יוסי תוך כדי דיבור כדיבור דמי והתנן הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים הרי זו תמורת עולה דברי ר"מ ר' יוסי אומר "אם לכך נתכוון מתחילה הואיל ואי אפשר לקרות שני שמות כאחד דבריו קיימין ואם אמר תמורת עולה ונמלך ואמר תמורת שלמים הרי זו תמורת עולה והוינן בה נמלך פשיטא וואמר רב פפא נמלך בתוך כדי דיבור קאמרינן אמרי תרי תוך כדי דיבור הוי חד כדי שאילת תלמיד לרב וחד כדי שאילת הרב לתלמיד כי לית ליה לרבי יוסי כדי שאילת תלמיד לרב שלום עליך רבי ומורי דנפיש כדי שאילת הרב לתלמיד שלום עליך אית ליה: אמר רבא יעדים שהוכחשו ולבסוף

תוספות מסכת בבא קמא דף עג עמוד ב

כי לית ליה לרבי יוסי כדי שאילת תלמיד לרב - תימה דרב אחא מדיפתי דאמר בפ"ק דמכות (דף ו.ו.) ובפרק שבועת העדות (שבועות דף לב. ושם) תוך כדי דיבור כדי שאילת תלמיד לרב כמאן דלרבנן לית להו כלל כדי דיבור אפי' כדי דיבור קטן ור' יוסי נמי כתלמיד לרב מודי דלאו כדיבור דמי וי"ל דסבר לה כבריייתא דמי שאמר הריני נזיר ושמע חבירו ואמר ואני (נזיר דף כא. ושם) וכן הלכתא דתוך כדי דיבור כדיבור דמי והכי פסקינן הלכתא בנדרים בפרק בתרא (דף פז.). דתוך כדי דיבור דמי חוץ ממגדף ועובד ע"ז ומקדש ומגרש ואפי' בכדי שאילת תלמיד לרב כריש לקיש וכרב אחא דמכות (דף ו.ו.) ודשבועת העדות (שבועות דף לב.) ושיעור כדי שאילת שלום תלמיד לרב מפרש ר"ת דהיינו טעמא דכשאדם מעיד עדות או עוסק במקח וממכר וחבירו נותן לו שלום או רבו ע"כ יש לו להשיב ולהפסיק כדאמר ברכות (ד' ו.ו.): הנותן שלום לחבירו ואין מחזיר נקרא גזלן שנאמר גזילת העני בבתיכם ולכך תיקנו חכמים שלא יהיה זה חשוב הפסק וכן מוכח בנזיר (ד' כ:.) דקאמר תוב לא שבקת רווחא לתלמיד [...].

רמב"ם הלכות שבועות פרק ב הלכה יז

מי שנשבע והיה פיו ולבו שוין בשבועה, ואחר שנאסר חזר בו מיד בתוך כדי דיבור והוא כדי שיאמר תלמיד לרב שלום עליך רבי, ואמר אין זו שבועה או נחמתי או חזרתי בי וכיוצא בדברים אלו שענינם שהתיר מה שאסר הרי זה מותר ונעקרה השבועה שזה דומה לטועה

כסף משנה הלכות שבועות פרק ב הלכה יז

ומ"ש שתוך כ"ד הוי כדי שיאמר תלמיד לרב שלום עליך רבי. פ' שבועת העדות (דף ל"ב) אמרינן דתוך כ"ד הוי כדי שאלת תלמיד לרב ואיכא דאמרי כדי שאלת הרב לתלמיד ובפ' מרובה (ב"ק ע"ג:) אמרינן גבי פלוגתא דר"מ ור' יוסי תרי תוך כ"ד הוו חד כדי שאלת תלמיד לרב וחד כדי שאלת הרב לתלמיד כי לית ליה לר' יוסי כדי שאלת תלמיד לרב שלום עליך רבי ומרי דנפיש כדי שאלת הרב לתלמיד שלום עליך אית ליה וידוע דהלכה כר"י לגבי ר"מ. ואף על גב דבפ"ק דמכות (דף ו') א"ל רב אחא מדפתי לרבינא מכדי תוך כ"ד היכי דמי כדי שאלת תלמיד לרב מאה טובא הוי לאו למימרא דהכי ס"ל אלא היינו לומר דאפי' למאן דאמר דהוי כדי שאלת תלמיד לרב קשיא אבל לפום קושטא דמילתא הלכה כר"י כדכתיבנא

Les mots du jour à apprendre :

Noirs	אוֹכְמִי
Noire	אוֹכְמִתָּא
Fatigue	אוֹכְצָנָא

Programme du Mardi

L'étude aujourd'hui est dédiée pour un

Bon Zivoug pour Rahel bat Esther

שולחן ערוך סימן רו סעיף ג

כל אלו הברכות צריך שלא יפסיק בין ברכה לאכילה. הגה: יותר מכדי דבור (ב"י בשם שיבולי לקט)

שם סימן רו אות ו ד"ה נטל בידו

[...] וזה לשון שבלי הלקט (סי' קסו) מצאתי לרב נסים גאון המברך על הכוס ונלקח ממנו אותו הכוס ובא לשתות כוס אחר חוזר ומברך פעם שניה והוא הדין לכל דבר [...] והמברך על המצוה לעשותה או על דבר לאכלו ולא עלתה בידו לפי שעה ונתעכב מעט ועלתה בידו לאחר מכאן צריך לחזור ולברך [...] ומסתברא דשיעור עיכוב זה כדי שאלת שלום תלמיד לרב (שבועות לב.) והיינו שלום עליך רבי ומארי דבהכי לא חשיב הפסקה [...]

ט"ז אורח חיים סימן רו ס"ק ג

פי' כדי דבור שאילת שלום תלמיד לרב דהיינו שלום עליך רבי ומורי

פרי מגדים אורח חיים משבצות זהב סימן רו ס"ק ג

עיי' ט"ז. וכן הוא בלבוש [סעיף ג] אבל במ"א אות ד' רק שלום עליך רבי, וכן כתב אליה רבה [ס"ק ה] בשם מע"מ [פלפולא חריפתא] [ב"ק] פרק מרובה [סימן ז אות ז] ושיירי כנסת גדולה

משנה ברורה סימן רו ס"ק יב

יותר מכדי דיבור - היינו כדי שאילת תלמיד לרב [י] שהוא שלום עליך רבי ויותר מהכי חשיב הפסק

שער הציון סימן רו ס"ק י

(י) רוב אחרונים, דלא כט"ז שכתב שלום עליך רבי ומורי

כף החיים סי' רו אות טו

מיהו השכנסה צבגניי אות ה' הכריח לומר מהגמרא והפיו דכתי' שאילת שלום תלמוד לרב הוא רק שלום עליך רבי ומ"ש צבגניי ולבוש ומורי אמר דמ"ס הוא יעו"ש וכ"כ העו"ת אות ג' מ"א סק"ד. א"ר אות ה' ר"ז אות ג' חס"ל אות ג' בן א"ח פי בלק אות ג' :

2. La raison de Tokh Kédé Dibour

Selon Rabbenou Tam, Tokh Kédé Dibour est une Takana des Hah'amim. Comment la comprenez-vous ? Quelles questions évidentes se soulèvent ? Pouvez-vous apporter des réponses ?

Selon le Ran, Tokh Kédé Dibour est MinHatorah. Quelle est sa source ? Comment comprenez-vous son explication ?

חידושי הרמב"ן מסכת בבא בתרא דף קכט עמוד ב

והלכתא תוך כדי דיבור כדיבור דמי. פי' רבינו תם ז"ל שהטעם מפני שפעמים שהתלמיד מוכר או קונה ואם עובר רבו עליו אי אפשר שלא יתן לו שלום, ומשום תקנת השוק תקנו שלא יפסיד בכך, והיינו דאמרינן במסכת נזיר (כ' ב') דאי הכי לא שבקת רווחא לתלמידא, והשוו חכמים מדותיהן ותקנו כן בכל דבר אף על פי שאין הטעם בו כגון אמרו לו מת אביו וקרע וכו' בפ' בתרא דנדרים, ובשם הרב אב בית דין ז"ל שמעתי דכיון דאמור רבנן הקורא את שמע שואל מפני היראה תקנו שלא יהא הפסק בשום דבר

הר"ן מסכת נדרים דף פז עמוד א

והלכתא - תכ"ד כדבור דמי בר ממגדף ועובד עבודת כוכבים ומקדש ומגרש, ובפרק יש נוחלין לא חשיב אלא תרי בר מעבודת כוכבים וקדושין ולא פליגי דמגדף בכלל עובד עבודת כוכבים ומגרש בכלל מקדש דאיתקש יציאה להויה מגדף היינו שאם גוף וחוזר בו תכ"ד לא הויה חזרה ועובד עבודת כוכבים שאם אמר לעבודת כוכבים אלי אתה וחזר בו לא הויה חזרה ומקדש ומגרש שאם קדש או גירש וחזר בו תוך כדי דבור לא מצי הדרי ביה ולא ידענא מ"ש הני ומנא להו לרבנן הכי ונראה בעיני דבשאר מילי דלא חמירי כולי האי כשאדם עושה אותם לא בגמר דעתו הוא עושה אלא דעתו שיכול לחזור בו תוך כדי דבור אבל הני כיון דחמירי כולי האי אין אדם עושה אותם אלא בהסכמה גמורה ומשום הכי חזרה אפי' תוך כדי דבור לא מהני וראיתי לרבינו משה בר נחמן ז"ל בפרק יש נוחלין שכתב בשם ר"ת ז"ל דתוך כדי דבור כדבור דמי תקנתא הוא דתקון רבנן משום תלמיד הלוקח מקח ופגע בו רבו שיכול ליתן לו שלום והשוו מדותיהן בכל מילי בר מהני ולא ניחא לי וכי ב"ד מתנין לעקור דבר מן התורה לעולם בקום עשה בנדרים אלא ודאי כדאמרן

Les mots du jour à apprendre :

Donner naissance	אולוֹדִי
A donné naissance	אולִיד
Elle a donné naissance	אולִידָה

Programme du Mercredi

L'étude aujourd'hui est dédiée pour un

Bon Zivoug pour Rahel bat Esther

3. Le Gueder de Tokh Kédé Dibour

Tentez de comprendre à travers les paroles des Poskim suivants comment s'opère l'effet de Tokh Kédé Dibour : vient-il annuler la phrase précédente ? Faut-il que la seconde contredise clairement la première pour pouvoir fonctionner etc...? Ces réflexions serviront ensuite à analyser les cas de Halakha posés par les Ah'aronim que nous verrons en fin de Souguia.

קצות החושן סימן רנה ס"ק ב

[...] ומשום דחזרה תוך כדי דיבור לא משוי דיבור קמא אלא כמו דיבור בטעות, [...] ובא וראה לשון הרמב"ם פ"ב מהלכות שבועות הל' י"ז ז"ל, מי שנשבע והיה פיו ולבו שוין בשבועה ואחר שנאסר חזר בו מיד תוך כדי דיבור והוא כדי שיאמר שלום עליך רבי ואמר אין זו שבועה או ניחמתי או חזרתי וכיוצא בדברים אלו שענינם שהתיר מה שאסר, הרי זה מותר ונעקרה השבועה שזה דומה לטועה עכ"ל. הרי מבואר דחזרה דתוך כדי דיבור אינו אלא משום דהו"ל כמו טעות נדר וכמ"ש [...]

שערי ישר שער ה פרק כב

תצא. דהנה בעיקר היסוד מה דקיי"ל בשאר קנינים דמהני חזרה בתוכ"ד כמו שמביא הב"י בחו"מ סימן קצ"ה ובשו"ע שם דבכל הקנינים לא מצי חזר בו אחר כדי דבור, אבל תוכ"ד יכול לחזור, וכמו שכתב הסמ"ע שם בסקי"ט, וכמו שדחה הקצוה"ח שם בסק"ז דברי הט"ז באהע"ז סימן ל"ח, הוא מהכלל דנקטינן תוכ"ד כדבור דמי, כמו דפסק במסכת נדרים דף פ"ז ע"א לענין הפרה ולענין קריעה דתוכ"ד דמסיק שם הש"ס והילכתא תוכ"ד כדבור דמי חוץ ממגדף ועובד עכו"ם ומקדש ומגרש, וכתב הר"ן שם וז"ל ולא ידענא מאי שנא הני ומנא להו לרבנן הכי, ונראה בעיני בשאר מילי דלא חמירי כולי האי שאדם עושה אותם לא בגמר דעתו הוא עושה, אלא דעתו שיכול לחזור בו תוך כדי דבור, אבל הני כיון דחמירי כולי האי אין אדם עושה אותם אלא בהסכמה גמורה, ומשו"ה חזרה אפילו בתוכ"ד לא מהני, עכ"ל. וכל הרואה יראה דקצר הר"ן בזה לבאר עיקר היסוד בזה דאיך שייך לענין קריעה סברת הר"ן, דאם קרע ואח"כ שמע תוכ"ד שמת לו מת דיצא ידי קריעה.

תצב. אלא נראה ודאי דהכלל בזה שעשו חז"ל גבול מה נקרא בבת אחת ומה נקרא בזה אחר זה, דכל שני **דברים התכופים זה אחר זה חשוב כאילו הוא בבת אחת**, וכמו שכתבו התוס' בכתובות דף ל' ע"ב ד"ה ל"צ וז"ל, וריצב"א פירש דמייירי אפילו באוכלים דלא מאיסי וכיון דתחב לו בבית הבליעה ובלע ונהנה מיד חשיב באים כאחת אעפ"י שאין כאחד ממש, כדאשכחן בסוף פרק ד' אחין, יבמות דף ל"ג, דמפרש בעל מום ששימש בטומאה דאתו בהדי הדדי כגון שחתך אצבעו בסכין טמאה, אעפ"י שאי אפשר שלא יגע בסכין קודם שיחתוך, עכ"ל. ומהאי טעמא לענין קריעה יצא ידי קריעה כיון דחשבינן שהיה הקריעה בבת אחת עם השמועה ששמע שמת לו מת, והוי כאילו קרע בשעת שמועה, וכן לענין הפרה שסבור שנדרה בתו והפר לה ואח"כ בתוכ"ד שמע שנדרה אשתו הוי כאילו הפר בשעת שמיעה, זהו היסוד העיקרי בהכלל של תוכ"ד.

תצג. ועל פי זה בכל ענין שיש הבדל בין בבת אחת ובין בזה אחר זה, אם נעשו שני ענינים בזה אחר זה בהפסק זמן של תוכ"ד חשובים כאילו נעשו ענינים אלו בבת אחת בלי שום הפסק, והנה **בכל זאת אין המעשה הראשונה בטלה דהרי מ"מ נעשה המעשה, ולכן אף אם חזר בו מהמעשה הראשונה יש לדון שתועיל הראשונה, ורק היכא דיש כח בשניה לגרע ולבטל את הראשונה, לולא הקדמת הזמן של הראשונה אז מהני ענין זה של תוכ"ד להחשיב המעשה השניה כאילו היתה נעשית בבת אחת עם הראשונה, ולא יוגרע כח המעשה השניה מחמת איחור הזמן של השניה.**

Les mots du jour à apprendre :

Largeur, épaisseur	אוּלְמָא
Estimation	אוּמְדָנָא
Estimations	אוּמְדָנֵי

Programme du jeudi

L'étude aujourd'hui est dédiée pour un

Bon Zivoug pour Rahel bat Esther

שולחן ערוך אורח חיים הלכות פסח סימן תפט סעיף ו

אם פתח ואמר: בא"י אמ"ה אדעתא דלימא היום ד', שהוא סבור שהם ד', ונזכר וסיים בה', והם ה'; או איפכא, שהם ד' ופתח אדעתא דלימא ארבעה, וטעה וסיים בה', אינו חוזר ומברך

משנה ברורה סימן תפט סעיף ו

אינו חוזר ומברך - האחרונים תמהו על דין זה דבשלמא ברישא שסיים בה' והוא ה' ניחא דיצא שהרי סיפר כדין אף על גב דבשעת ברכתו סבור שהוא ד' לאו כלום הוא שהרי אף בלא בירך כלל יצא אבל בסיפא מאי מהני לן שבשעת ברכה ידע איזה יום הוא הלא עכ"פ בפיו סיפר יום שאינו והסכימו דבזה צריך לספור מחדש ולברך דברכתו ראשונה היתה לבטלה כיון שסיים אחריה יום אחר אם לא שנזכר תוך כדי דיבור לספירתו שאז חוזר וסופר כדין והברכה עולה לו. ודע עוד דאף דבשו"ע מיירי שבעת הברכה היה יודע יום הספירה ובירך אדעת לספור כהוגן אלא שאח"כ טעה וסיים שלא כהוגן אבל כמה אחרונים הסכימו דאף אם בעת הברכה היה דעתו ג"כ על יום אחר וכן סיפר בטעות מ"מ אם בתוך כדי דיבור נזכר שטעה יסיים תיכף כהוגן ויוצא בזה. עוד כתבו דאם טעה ואמר היום יום ד' בעומר ובתוך כ"ד נזכר שהוא יום חמישי דיו שסיים חמישי בעומר ויוצא בזה אף שלא אמר היום יום ה' כיון שהוא עדיין תוך כדי דיבור

הליכות תפילה - פ"ח שלמה

יג. הזכיר מוריד הגשם בימות החמה, אין מועיל תיקון תוך כדי דיבור⁵² י.

יז. כי החמיון הוא נכך שהזכיר דבר שאס יבוא בזמן זה אדרבה אין בו שנה אלא יש בו משום קללה ח"ו, ואף אם יחזור ויאמר מוריד הטל הרי סו"ס הזכיר גם גשם, ולכן יחזור לראש. ולא דמי להזכיר טל ומטר דמהני תיקון תוכ"ד, כמ"ש בהג"ל סי' קי"ז ד"ה אס, דנקשה שלא בעונתה לא חמיר כהזכרת שנת דאין צוה סגרה הנ"ל, ולכן שפיר מהני חזרה תוכ"ד כמו בכל מקום⁵³.

52. רשימות. 53. 58. וראה שרית שבט הלוי ח"ו סי' ט"ז.

הליכות ספירת העומר שלמה

ה. ספר ספירת העומר כהוגן, וסבר שמעיה וחזר בו תוך כדי דיבור¹⁸ וספר שלא כהוגן, מסתבר שיצא בספירתו הראשונה¹⁸.

ז. כתבו הפוסקים (סי' תפ"ע ס"ו וצמ"ג סקל"ג) לספירתו, שחזר וסופר כדין ואינו צריך לברך צמי שנירך על ספירת העומר וטעה צמנין שנית. ונראה לברך דאע"ג שאס שח צין ואמר מספר שאינו נכון, ונזכר תוכ"ד צרכה לעשיית המזוה נקטינן שחזר ומצרך

18. תנ"ך כתי"י. 19. מנחת שלמה קמא סי' י"ח אות ב'. 20. והעיר הרד"ג ד' אברהם ישעיה ואלפא שליט"א, נכד רבנו, שבקצוה"ה סי' כ"ח סק"ה נסתפק בשם אהיו בעל קונטרס הספקות אם מועיל חזרו למפרע תוכ"ד משבועה, והאור שמה פ"ד מנחלות הי"ג ס"ל שאין מועיל (וכן נקט החתם סופר בשו"ת חו"ד סי' י"א). וראה עוד הליכות שלמה תפלה פ"ח סי"ג. 21. ונשר' נוד"י שם. והעיר הרד"ג ד' רוד סלמן שליט"א שיש להטעים סברת רבנו, והורי לפי טענתו סובר שהספירה הראשונה היתה פטומי מיל בעלמא, וא"כ לא שייך על כך כוונה שלא לצאת בה שהרי אי"א כלל לצאת בה לפי טענתו, ונמצא שלא היתה לו כלל כוונה שלא לצאת בספירה הראשונה. ובעיקר הדבר יש להעיר דרבנו מיייר שבספירה הראשונה סבר בוראו שסופר כהוגן, אבל אם מתחלה היה כמתקן היו נכחו הדבר אברהם ח"א סי' ל"ד במי שספר ב' ספירות נסתפק.

ח. ואף לפי מש"כ צמק"א א' [- ראה הליכות שלמה תפלה פ"ז סי' ג' בארוכה] לדון דמהני חזרה תוכ"ד מטונה ללא²⁰, שאני הכא דהכרטה היתה בטעות, ולכן מסתבר דיצא²¹.

Les mots du jour à apprendre :

Nations	אומ'י
Artisan	אונק'א
Métier	אונק'אונק'א

Bon Limoud sur Matmidim !

*****

Liste des 50 Sougiot étudiées sur Matmidim

Sougiot de Brah'ot			Sougiot sur les H'aguim
1. Birkot Hatorah	17. Birkat Haguefen	34. Birkat Hagomel (2)	8. Hanouka - emplacement de la Hanoukia
2. Choméa Kéoné	18. Natei Inchei	38. Chéhéh'éyanou sur un nouveau fruit	44. Ner Ich oubeto
3. Arévout	19. Birkat Haréah'	39. Chéhéh'éyanou sur un nouveau Keli	45. Ner Ich oubeto (2)
4. Kavana dans le Chema	22. Les jus	40. Chéhéh'éyanou sur les Mitsvot	16. Pourim – Michloah' Manot et Matanot Laevyonim
5. Position pour le Chema	23. Trima	41. Hatov Véhamétiv sur le vin	20. Pesssah – Biour H'amets
6. Méah Brah'ot	24. Pat Kisin (1)	42. Cheva Brah'ot (1)	21. Sefirat Haomer
7. Amen Yetoma	25. Pat Kisin (2)	43. Cheva Brah'ot (2) – Panim H'adachot	35. Roch Hachana – Les trois Livres
9. Les quantités pour les Brah'ot	26. Les Apéritifs	46. Birkat Halevanah	36. Soukot – Mitstaer
10. Les Brah'ot de consommation	27. Zimoun (1)	47. H'azarat Hachats' (1)	
11. Brah'a Chééina Tsrih'a	28. Zimoun (2)	48. H'azarat Hachats' (2)	
12. Ikar Vétafel	29. Zimoun (3)	49. H'azarat Hachats' (3)	
13. Mééin Chaloch	30. Zimoun (4)		
14. Brah'a sur un interdit	31. Zimoun (5)		
15. Anigrone	32. Tefilat Haderekh		
	33. Birkat Hagomel		
Sougiot généralistes			
37. Bal Tossif			
50. Tokh Kédé Dibour			